

PODROBNÁ DIAGNOSTIKA TŘÍDY

Škola:	SOCIOKLIMA	DŮVĚRNÉ!	
Dotazník:	Sociální klima		
Třída:	1.KI	Školní rok:	2025 / 2026
Počet žáků ve třídě:	6	Počet zapojených žáků:	6
Datum od:	14. 10. 2025	Datum do:	14. 10. 2025

1. Výstupy modulu **DETAIL** jsou:

- **ZÁKLADNÍ DIAGNOSTIKA TŘÍDY:** neadresné shrnutí výsledků dotazníkového šetření
- **PODROBNÁ DIAGNOSTIKA TŘÍDY:** jmenovité výstupy dle výsledků dotazníkového šetření, kdy součástí zprávy jsou jmenovité přehledy získaných voleb v uvedených kategoriích a subkategoriích, ke každé kategorii popis, rizika, doporučení, navazující program práce se třídou, k dispozici je i výpis z této zprávy - bez textových komentářů
- **SUMÁŘ VOLEB:** profil chování každého žáka (tzn. v jakých subkategoriích chování a jaký počet voleb získal každý žák)
- **KARTY ŽÁKŮ** obsahují získané volby a sebehodnocení; projevy, rizika, doporučení pro rozhovor a práci s žákem, s učitelem a s rodiči
- **INDEX SOCIÁLNÍHO ZAČLENĚNÍ** obsahuje adresný přehled žáků zařazených do jednotlivých stupňů sociálního začlenění z pohledu tří faktorů (přijetí, zapojení, bezpečí)
- **DOPORUČENÍ PRO PRÁCI S JEDNOTLIVCI** obsahuje shrnutí doporučení pro práci učitele s žákem jednotlivcem
- **SOCIOGRAM:** sociogram je grafickým vyjádřením vzájemných vazeb a vztahů mezi žáky ve třech oblastech (Toto je můj/moje kamarád/ka; Tohoto spolužáka/ spolužačku bych si za kamaráda nevybral/a; S tímto spolužákem /spolužačkou se chci kamarádit, ale zatím se to nedaří). Výstup objasňuje jak vztahy ve třídě, tak umožňuje porozumět dalším motivům chování žáků.

Tab. č. 1: Výskyt sledovaných subkategorií chování

Kategorie / subkategorie	Počet voleb				
	Σ %	Σ	CH	D	J
A: KAMARÁDSKÉ CHOVÁNÍ	13 %	11	2	9	0
A.1 obecné kamarádství (Je kamarádský a baví se se všemi.)	27 %	3	0	3	0
A.2 výběrové kamarádství (Má svou partu kamarádů.)	55 %	6	2	4	0
A.3 zastání se a ochrana (Má odvahu zastat se (chránit) druhých.)	18 %	2	0	2	0
B: ZRANITELNÉ CHOVÁNÍ	14 %	12	7	5	0
B.1 objekt fyzického ubližování (Je často bitý od spolužáků.)	0 %	0	0	0	0
B.2 objekt výsměchu a urážek (Je terčem posměchu a urážek.)	25 %	3	2	1	0
B.3 osamělost (Většinou je osamělý.)	75 %	9	5	4	0
C: NÁPADNÉ CHOVÁNÍ	8 %	7	5	2	0
C.1 rušivé až drzé chování (Je hlučný a drzý.)	14 %	1	1	0	0
C.2 vtipné chování a šaškování (Dělá legraci.)	43 %	3	1	2	0
C.3 provokující chování (Otravuje ostatní a dělá naschvály.)	43 %	3	3	0	0
D: VLIVNÉ CHOVÁNÍ	21 %	18	7	11	0
D.1 pozitivní vliv (Je oblíbený a uznávaný.)	28 %	5	1	4	0
D.2 negativní vliv (Mnozí se ho bojí a podřídí se mu.)	33 %	6	3	3	0
D.3 předvádění se (Předvádí se a frajeří.)	39 %	7	3	4	0
E: AGRESIVNÍ CHOVÁNÍ	13 %	11	6	5	0
E.1 fyzické ubližování (Často někoho bije.)	27 %	3	2	1	0
E.2 psychické ubližování (Vysmívá se, nadává nebo vyhrožuje.)	27 %	3	2	1	0
E.3 kyberšikana (Obtěžuje nebo ubližuje přes sociální sítě.)	45 %	5	2	3	0
F: VYHÝBAVÉ CHOVÁNÍ	14 %	12	6	6	0
F.1 denní snění a pasivita (Nezapojuje se do dění ve třídě.)	58 %	7	4	3	0
F.2 anonymita (Téměř nikdo o něm nic neví.)	33 %	4	2	2	0
F.3 rezignace (Lehce se vzdává.)	8 %	1	0	1	0
G: ZBABĚLÉ CHOVÁNÍ	6 %	5	4	1	0
G.1 podbízání se (Podlézá a snaží se zalíbit druhým.)	80 %	4	3	1	0
G.2 pomluby (Pomlouvá.)	20 %	1	1	0	0
G.3 žalování (Žaluje.)	0 %	0	0	0	0
H: DISCIPLINOVANÉ CHOVÁNÍ	10 %	9	5	4	0
H.1 přehnaná slušnost (Je přehnaně slušný.)	0 %	0	0	0	0
H.2 školní úspěšnost (Dobře se učí.)	44 %	4	2	2	0
H.3 mimoškolní úspěšnost (Je úspěšný mimo školu.)	56 %	5	3	2	0
I: MORÁLNÍ CHOVÁNÍ	1 %	1	0	1	0
I.1 férovost a spolehlivost (Je spolehlivý a férový.)	0 %	0	0	0	0
I.2 smysl pro spravedlnost (Má smysl pro spravedlnost.)	100 %	1	0	1	0
I.3 sounáležitost a spolupráce (Přispívá ke spolupráci.)	0 %	0	0	0	0

Tab. č. 3: B: Zranitelné chování

B: Zranitelné chování: Eliška (7x), Zuzana (4x), Rita (1x)
B.1 objekt fyzického ubližování:
B.2 objekt výsměchu a urážek: Eliška (3x)
B.3 osamělost: Zuzana (4x), Eliška (4x), Rita (1x)

Projevy

- objekt výsměchu, znevažování, nadávek, vyhrožování, ponižování, přehlížení, odmítání, naschválů, provokací, bití
- neschopnost navazovat a udržovat přiměřené vztahy s vrstevníky, odmítat nežádoucí chování, požadavky
- zvýšená potřeba ochrany, kontroly
- snaha zapojit se do dění ve třídě nepřijatelným způsobem ("trapné" vtipy, činnosti, podlézání)

Rizika

- zvýšené riziko potencionální oběti šikanování (od ostrakizace přes "hromosvod" až po obětího beránka, pozor na podezřelé "kamarádství" - nejvyšší stupeň závislosti oběti na agresorovi/ identifikace)
- záměna obranného postoje oběti, případně jednorázového násilí může být zavádějící a snadno se takovému žákovi "přilepí" značka agresora
- přesunutá agrese/ žák s dvojrolí: oběť ubližování, která vystupuje vůči slabším jako agresor
- bagatelizace ze strany učitelů - je tichý, nenápadný, nezlobí - nejsou s ním problémy - ztráta přehledu o dění ve třídě
- nevhodné poznámky a reakce učitele mohou spouštět, potvrzovat nežádoucí chování spolužáků k takovému jedinci

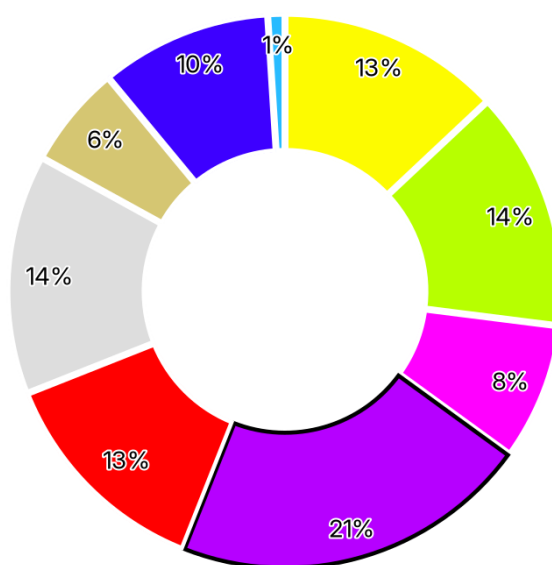
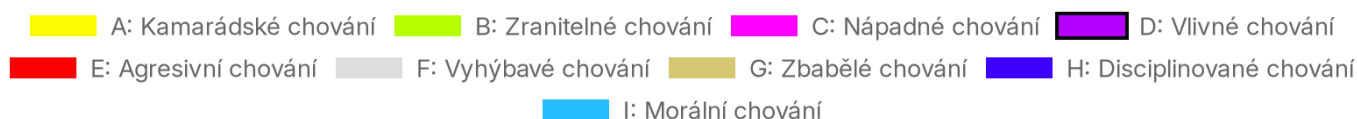
Doporučení

- posilování respektu k odlišnostem (sebepřijetí a respekt k druhým), podpora sociálních dovedností - ošetření osobních hranic, asertivita, vyjádření a kultivace emocí
- práce s tělem - držení těla, přiměřeně sebejistý postoj, stabilita, rozhodnost, mimika, pohled, práce s hlasem - pevně, jistě, důrazně, trénovat vzruch a útlum
- aktivizovat v samostatnosti prostřednictvím osobnostně sociální výchovy, v komunikačních dovednostech
- rozvoj asertivního chování a týmová práce (s cílem zapojení všech)
- nastavení pravidel soužití a konstruktivní řešení sporů
- vyšetřování a řešení případné šikany (VŽDY a v souladu s metodickým pokynem v případě výskytu obětí fyzických a psychických útoků)

D: Vlivné chování

Jako vliv se chápe míra ovlivňování dění ve třídě, zda je osobnost, vliv a názor těchto žáků skupinou akceptovaný nebo dokonce směrodatný v rámci skupinových norem. Přítomnost žáků s pozitivním vlivem je nezbytným předpokladem pro zdravé sociální klima třídy.

Graf č. 5: Počty voleb - základní typy (v %)

Tab. č. 5: D: Vlivné chování

D: Vlivné chování: Martin (5x), Michal (5x), Ondra (3x), Rita (2x)
D.1 pozitivní vliv: Martin (2x), Rita (2x), Michal (1x)
D.2 negativní vliv: Michal (2x), Martin (1x), Ondra (1x), Zuzana (1x), Eliška (1x)
D.3 předvádění se: Martin (2x), Michal (2x), Ondra (2x), Eliška (1x)

Projevy

- respekt ostatních žáků - "dají na jeho slova", mívá obvykle své příznivce, obdivovatele, ale i své odpůrce
- umí se prosadit - významný vliv na skupinové normy, hodnoty
- osobní atraktivita, používání "symbolů moci"- frajeřina
- obvykle vyšší sebevědomí, sebejistota, stabilita a osobní účinnost
- při mocenském uplatňování vlivu může vyvolávat strach
- ve snaze "přiživit se na jeho moci" mohou se v jeho blízkosti vyskytovat tzv. přísluhovači - lidé s nízkým vlivem a vysokou potřebou moci

Rizika

- zjednodušení pohledu na život ve třídě - "vyřídí si to sami"
- nedostatek znalostí o hodnotách a tendencích třídy (díky deformovanému hodnotovému systému třídy může být hodnocen spolužák jako "pozitivní vůdce", přestože hodnoty jsou závadné)
- paralelní struktura třídy s negativním programem - pozor na "využívání služeb" pedagogy - umí zajistit pořádek, mnohdy za cenu tvrdé "totality", skrytá struktura třídy může mít podobu "mafie" - skuteční vůdcové nejsou "vidět"
- nápadná "jednota" žáků ve třídě - atmosféra strachu (nelze "vybočovat" bez újmy)

Doporučení

- využít sílu vlivu potřebným směrem - tzn. cílem působení je získat vlivného žáka k prosazení potřebných pedagogických cílů
- posilování pozitivní orientace a zodpovědnosti
- individuální práce s jednotlivci - mít vliv = mít i zodpovědnost
- při negativním vlivu je potřeba "rozrušit" jádro - oddělit vlivnou osobu od jeho obdivovatelů

Navazující program SOCIOKLIMA - BÝT RESPEKTOVANÝ

Téma D: Jak zacházet s vlastní mocí?

Potřeba: potřeba být schopný, mít převahu, potřeba uplatnit se a mít vliv, potřeba být respektovaný

Tab. č. 6: E: Agresivní chování

E: Agresivní chování: Ondra (7x), Michal (2x), Martin (1x), Eliška (1x)
E.1 fyzické ubližování: Martin (1x), Michal (1x), Eliška (1x)
E.2 psychické ubližování: Ondra (2x), Michal (1x)
E.3 kyberšikana: Ondra (5x)

Projevy

- **Fyzické ubližování:** strkání, rány, bití, fackování, kousání, kopání, tahání za vlasy, lechtání bez STOP, dotýkání na intimních místech, šlapání po těle, řezání, pálení, škrcení, bránění ve vykonání potřeby (WC) aj.
- **Psychické ubližování:** zakazování, přikazování, nadávky, urážky, výsměch, znevažování, vyhrožování, zastrasování, záměrné komolení jména, nelichotivé přezdívky, zveřejňování intimností, ohrožující vzkazy a výzvy, "výpalné", nucení ke kriminální činnosti, přehazování viny, sexuální náarážky, parodování a znevažování rodinných příslušníků, ekonomické situace, původu, odlišnosti, onemocnění aj.
- **Pasivně agresivní chování:** ignorování, přehlížení, navádění, odmítání kontaktu - spolupráce - zapojení (TV, skupinové práce, skupinové aktivity) odsedávání, vykazování z místa a ze skupiny, znevažující gesta
- **Poškozování a brání věcí:** nápadně časté chybení pomůcek, poškozené věci, brání svačin, schovávání a poškozování oblečení
- **Kyberšikana:** zastrasování, zveřejňování důvěrných informací, fotomontáže, ohrožující vzkazy a výzvy, falešné profily

Rizika

- bagatelizace signálů o nezdravých vztazích ve třídě; tvrzení žáků: "všechno je jenom legrace"
- nerozpoznání hranice mezi škádlením a šikanováním
- přerůstání závadného chování do systematického ubližování – šikany
- nedostatek odvahy k zastavení
- zjednodušený pohled na agresivitu (v určitém věku je agresivní chování a poměřování sil přirozenou součástí vývoje a života vrstevnické skupiny – musí mít však jasně daná pravidla a respektovat hranice tzv. "rytířské souboje")
- opomíjení možných příčin a spouštěčů (zvýšená iritabilita, impulzivita u žáků se SPUCH, ADHD; zátěžové situace v rodině, ve škole atd.) a širšího kontextu chování (provokující nebo útočící oběť, obranná nebo přesunutá agrese aj.)
- nevědomé chování (někdy i vědomé) pedagoga jako spouštěč, příp. potvrzení oprávněnosti agresivního (příp. ignorujícího) chování vůči některému žákovi
- ohrožující neznalost pedagogů "vnějšího a vnitřního rozměru šikanování" - závislost mezi agresorem a obětí včetně vývoje skupinové dynamiky třídy